

Sterke uitvoering werk Ton de Leeuw

KLASSIEK Nieuw Ensemble en Cappella Amsterdam o.l.v. Ed Spanjaard, met Margriet van Reisen, mezzosopraan. Werken van Ton de Leeuw. Gehoord: Muziekgebouw aan 't IJ, Amsterdam, gisteren. Herhaling o.m. vanavond in Den Haag en morgen in Vredenburg Utrecht.

Bij leven gold hij als de belangrijkste Nederlandse componist van zijn generatie, maar tien jaar na zijn dood lijkt Ton de Leeuw al bijna vergeten. Gelukkig hebben het Nieuw Ensemble en Cappella Amsterdam de handen ineengeslagen. Ze brachten gisteren in het Muziekgebouw aan 't IJ een vocale trilogie op Bijbelse teksten die De Leeuw tussen 1981 en 1983 heeft gecomponeerd.

Na dit geslaagde eerbetoon blijkt dat deze spirituele muziek nog steeds staat als een huis. Artistieke visie, innerlijke samenhang, voorbeeldige instrumentatie: alles werkt mee om elke maat boeiend te maken. De luisteraar moet er wel moeite voor doen. Omdat Ton de Leeuw sober te werk gaat en geraffineerde klankcombinaties voorschrijft, is concentratie vereist om zijn muzikale betoog te volgen.

Neem de breekbare openingsmaten van *Car nos vignes sont en fleur*, het eerste deel van het drieluik op teksten uit het Hooglied. Twaalf zangers staan opgesteld in een halve cirkel. Uit de stilte ontvouwt zich één fluisterzachte lange

noot, die geleidelijk van het midden van het koor naar de zijanten verschuift.

Met deze minimale middelen zorgt De Leeuw ervoor dat de tijd wordt opgeheven. Alle aandacht gaat naar de ruimtelijke ontwikkeling van die ene noot. Dit openingsgebaar blijft in je geheugen gegrift, zelfs later in het stuk als het ritme stuwender is geworden.

Veel heftiger is *And they shall reign for ever*, gebaseerd op fragmenten uit de Openbaring. Een mezzosopraan geeft de beangstigende visioenen van Johannes weer, terwijl klarinet, hoorn, piano en slagwerk voor muzikale uitroepkens zorgen. Soliste Margriet van Reisen zingt prachtig, maar lijkt niet helemaal overtuigd door de boodschap die ze verkondigt.

Koor, mezzosopraan en instrumenten komen bij elkaar in het omvangrijke sluitstuk van de trilogie, *Invocations*. De ritualistische sfeer, de psalmtteksten en de archaische wendingen doen sterk aan Stravinsky's Psalmensymphonie denken, maar De Leeuw laat iets meer emotie toe dan zijn illustere collega.

De componist had zich geen betere uitvoerenden kunnen wensen dan dirigent Ed Spanjaard, de musici van het Nieuw Ensemble en de zangers van Cappella Amsterdam.

MICHEL KHALIFA